2026/1124

27.5.2026.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2026/1124

od 26. svibnja 2026.

o suspenziji postupaka unutarnje proizvodnje za sirovi šećer od šećerne trske za dobivanje bijelog šećera

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 195. i članak 229. stavak 2.,

budući da:

(1) Člankom 195. Uredbe (EU) br. 1308/2013 utvrđuje se mogućnost da Komisija suspendira postupke unutarnje proizvodnje ako dođe do poremećaja na tržištu Unije ili postoji opasnost da će do njih doći. Mjera predviđena tim člankom mjera je opće primjene o kojoj Komisija odlučuje provedbenom uredbom.

(2) Unutarnja proizvodnja posebni je carinski postupak utvrđen u članku 256. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) u kojem se roba koja nije roba Unije može bez primjene carine i davanja koristiti na carinskom području Unije u jednoj ili više proizvodnih radnji, a zatim ponovno izvesti ili pustiti u slobodni promet na carinskom području Unije podložno primjenjivim uvoznim carinama i davanjima. Na temelju članka 211. stavka 1. te uredbe gospodarski subjekti iz Unije dužni su zatražiti odobrenje za primjenu postupka unutarnje proizvodnje.

(3) U okviru unutarnje proizvodnje postoje dva postupka: roba koja nije roba Unije može se uvesti, preraditi i na kraju ponovno izvesti (IM-EX) ili gospodarski subjekti mogu zatražiti odobrenje za prethodni izvoz prerađenih proizvoda dobivenih od istovrijedne robe, koja je roba Unije, nakon čega se u ograničenom razdoblju roba koja nije roba Unije, zamijenjena istovrijednom robom, može uvesti u Uniju bez primjene carine i davanja i pustiti u slobodni promet na carinskom području Unije (EX-IM). U slučaju šećera, u skladu s Prilogom 71-04 Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2015/2446 ([3]) kao istovrijedna roba za sirovi šećer od šećerne trske koji nije podrijetlom iz Unije obuhvaćen oznakama KN 1701 13 90 i 1701 14 90 može se upotrijebiti šećerna repa obuhvaćena oznakom KN 1212 91 80 uz uvjet da su prerađeni proizvodi obuhvaćeni oznakom KN 1701 99 10 (bijeli šećer).

(4) Uvoznik sirovog šećera oslobođenog od carine ne mora biti gospodarski subjekt koji je izvoznik rafiniranog šećera te može imati sjedište u drugoj državi članici. Stoga izvoz bijelog šećera ili šećera u prerađenom proizvodu može dovesti do bescarinskog uvoza sirovog šećera koji nije podrijetlom iz Unije u državu članicu različitu od države članice početnog izvoza. Vodeće načelo unutarnje proizvodnje jest da su količine uvezene robe oslobođene od carine i davanja u ravnoteži s odgovarajućim izvozom prerađene robe u koju je ta roba ugrađena. Međutim, u slučaju EX-IM, kad se uvoz odvija u drugoj državi članici, izvoz šećera iz jedne države članice može uzrokovati povećanje raspoloživosti šećera u drugoj državi članici i utjecati na trgovinu unutar Unije.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.
([2]) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).
([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(5) Kad je riječ o tržištu šećera Unije u cjelini, statistički podaci Eurostata o trgovini pokazuju da se uvoz u okviru unutarnje proizvodnje povećao u posljednje tri tržišne godine. U tržišnoj godini 2022./2023. uvoz sirovog šećera iznosio je 393 371 tonu, a uvoz bijelog šećera 236 201 tonu. U tržišnoj godini 2024./2025. uvoz sirovog šećera povećao se na 587 472 tone, dok se uvoz bijelog šećera smanjio na 154 915 tona, čime je ukupna količina uvoza šećera u okviru unutarnje proizvodnje porasla na 742 387 tona, što čini 5 % potražnje na tržištu Unije.

(6) U prva tri mjeseca tržišne godine 2025./2026. u okviru unutarnje proizvodnje uvezeno je 257 405 tona sirovog šećera i 61 537 tona bijelog šećera. U odnosu na prva tri mjeseca tržišne godine 2024./2025. primjena unutarnje proizvodnje povećala se za 43 %. Ako se taj tempo uvoza nastavi, uvoz u okviru unutarnje proizvodnje za cijelu tržišnu godinu mogao bi u konačnici činiti 8 % procijenjene potražnje u Uniji za tržišnu godinu 2025./2026.

(7) Informacije iz obavijesti država članica o cijenama bijelog šećera, površinama na kojima se uzgaja šećerna repa i proizvodnji bijelog šećera, koje su dostavljene na temelju Provedbene uredbe Komisije (EU) 2017/1185 ([4]), pokazuju da je nedavno razdoblje visokih cijena šećera doprinijelo financijskoj privlačnosti šećerne repe, što je dovelo do povećanja površine pod tim usjevom u razdoblju između tržišne godine 2023./2024. i tržišne godine 2024./2025. Odgovarajuća proizvodnja bijelog šećera povećala se s 15,6 milijuna tona u tržišnoj godini 2023./2024. na 16,6 milijuna tona u tržišnoj godini 2024./2025. U istom je razdoblju potražnja u Uniji ostala na stabilnih 15,3 milijuna tona.

(8) Veća raspoloživost, stagnacija potražnje i snažan pad cijena na svjetskom tržištu rezultirali su padom prosječne cijene bijelog šećera u Uniji od početka 2024. Posljednja dostupna prosječna cijena u Uniji iznosila je 516 EUR po toni u siječnju 2025., što je smanjenje u odnosu na najvišu cijenu od 856 EUR po toni u prosincu 2023.

(9) Nekoliko sudionika na tržištu Unije odgovorilo je na prekomjernu ponudu smanjenjem proizvodnje šećerne repe i bijelog šećera u Uniji. U tržišnoj godini 2025./2026. površina na kojoj se uzgaja šećerna repa smanjila se za 12 %. Međutim, zbog povoljnih uvjeta uzgoja procijenjena proizvodnja bijelog šećera smanjila se za samo 3 %, odnosno na 16 milijuna tona. S obzirom na stanje na svjetskom tržištu očekuje se da će velik dio viška proizvodnje povećati već znatne količine zaliha šećera u Uniji, koje su, prema obavijestima država članica dostavljenima na temelju Provedbene uredbe (EU) 2017/1185, na kraju tržišne godine 2024./2025. iznosile 2,3 milijuna tona, u usporedbi s 1,5 milijuna tona na početku tržišne godine 2022./2023.

(10) Osim smanjenjem površine na kojoj se uzgaja šećerna repa, tržište je odgovorilo i povećanjem izvoza bijelog šećera. Statistički podaci Eurostata o trgovini za razdoblje od tržišne godine 2022./2023. do tržišne godine 2024./2025. pokazuju da se tržište šećera u Uniji promijenilo iz tržišta neto uvoza u tržište neto izvoza. Uobičajeni izvoz šećera u tom se razdoblju povećao s 0,6 milijuna tona na 1,6 milijuna tona, dok se uobičajeni uvoz smanjio s 2,3 milijuna tona na 0,6 milijuna tona. To odražava manju potrebu za šećerom iz trećih zemalja na tržištu Unije i višak proizvodnje u Uniji.

(11) Prema statističkim podacima Eurostata o trgovini, u razdoblju između tržišne godine 2022./2023. i tržišne godine 2024./2025. uobičajeni uvoz šećera i uvoz šećera u okviru unutarnje proizvodnje zajedno su se smanjili s 3 milijuna tona na 1,4 milijuna tona. Međutim, uvoz šećera u okviru unutarnje proizvodnje činio je 54 % ukupnog uvoza u tržišnoj godini 2024./2025., u usporedbi s 21 % u tržišnoj godini 2022./2023. U prva tri mjeseca tržišne godine 2025./2026. uvoz u okviru unutarnje proizvodnje činio je 58 % ukupnog uvoza. Stoga povećanje korištenja unutarnje proizvodnje sve više istiskuje potražnju za šećerom podrijetlom iz Unije i slabi tržišni učinak smanjenja uobičajenog uvoza i povećanja uobičajenog izvoza.

([4]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1185 od 20. travnja 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu uredbi (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dostavljanja informacija i dokumenata Komisiji te o izmjeni i stavljanju izvan snage nekoliko uredbi Komisije (SL L 171, 4.7.2017., str. 113., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1185/oj).

(12) Nadalje, prelazak s uobičajenog uvoza šećera na uvoz u okviru unutarnje proizvodnje stvara dodatni pritisak na prosječnu cijenu u Uniji jer je prosječna uvozna vrijednost uvoza u okviru unutarnje proizvodnje (troškovi, osiguranje, vozarina – „CIF") niža od prosječne vrijednosti CIF uobičajenog uvoza. U okviru unutarnje proizvodnje gospodarski subjekti iz Unije mogu uvoziti šećer oslobođen od uvozne carine i davanja konkurentnijeg podrijetla od onog koji potječe iz zemalja s povlaštenim pristupom tržištu Unije. Sve veći udio uvoza sirovog šećera, koji se u slučaju postupka unutarnje proizvodnje EX-IM može rafinirati i pustiti u slobodni promet na unutarnje tržište Unije, stvara pritisak na cijene šećera u Uniji jer je tržište izloženije niskim cijenama na svjetskom tržištu te odgađa oporavak tržišta. Time se smanjuje i učinkovitost pomno prilagođenih aranžmana za pristup tržištu dogovorenih u okviru bilateralnih i multilateralnih trgovinskih sporazuma, u kojima se šećer smatra osjetljivim proizvodom, kako je zatražila skupina na visokoj razini za šećer u svojem izvješću od 5. srpnja 2019. ([5]).

(13) Na primjer, u tržišnoj godini 2024./2025. prosječna vrijednost CIF sirovog šećera od šećerne trske obuhvaćenog oznakom KN 1701 14 90 uvezenog u okviru unutarnje proizvodnje iznosila je 469 EUR po toni, a prosječna vrijednost CIF za uobičajeni uvoz sirovog šećera od šećerne trske obuhvaćenog oznakom KN 1701 14 10 iznosila je 604 EUR po toni. Cijene CIF izračunavaju se na temelju vrijednosti i količine uvoza prema statističkim podacima Eurostata o trgovini. U okviru uobičajenog uvoza sirovi šećer od šećerne trske koji se uvozi za dobivanje bijelog šećera obuhvaćen je oznakom KN 1701 14 10, zbog čega podliježe postupku uporabe u posebne svrhe. U okviru postupka unutarnje proizvodnje, za sirovi šećer od šećerne trske koji se uvozi za dobivanje bijelog šećera upotrebljava se oznaka KN 1701 14 90.

(14) Iako je uvoz šećera u okviru unutarnje proizvodnje u ravnoteži s izvozom prerađenih proizvoda, prekomjerno korištenje unutarnje proizvodnje, a posebno uvoz sirovog šećera od šećerne trske za dobivanje bijelog šećera, istiskuje potražnju za šećerom podrijetlom iz Unije na tržištu Unije. Pridonosi slabljenju pregovaračkog položaja proizvođača šećera iz Unije, odgađa ugovaranje i povećava vjerojatnost akumulacije zaliha i diskontirane prodaje. To može promijeniti formiranje cijena i planiranje prodaje na tržištu Unije te stoga uzrokovati tržišne poremećaje.

(15) Na temelju prethodno navedenog Komisija smatra da je tržište šećera u Uniji poremećeno i da postoji opasnost da bi se moglo dodatno poremetiti zbog stalnog povećanja udjela uvoza u okviru unutarnje proizvodnje, a to se posebno odnosi na sirovi šećer od šećerne trske koji se upotrebljava za dobivanje bijelog šećera, čija je vrijednost CIF niža od vrijednosti CIF uobičajenog uvoza te znatno niža od prosječne cijene u Uniji.

(16) Stoga bi trebalo suspendirati primjenu postupaka unutarnje proizvodnje u sektoru šećera za sirovi šećer od šećerne trske koji se upotrebljava za dobivanje bijelog šećera. S obzirom na to da se povećanje uvoza u okviru unutarnje proizvodnje uglavnom odnosi na uvoz sirovog šećera od šećerne trske, koji ima najveći udio u ukupnom korištenju unutarnje proizvodnje i najveću razliku u cijeni u odnosu na uobičajeni uvoz, proporcionalno je samo djelomično suspendirati primjenu postupaka unutarnje proizvodnje, odnosno samo za sirovi šećer od šećerne trske koji se upotrebljava za dobivanje bijelog šećera.

(17) Kako bi se izbjegli daljnji poremećaji na tržištu, izdavanje novih odobrenja za unutarnju proizvodnju sirovog šećera obuhvaćenog oznakama KN 1701 13 90 i 1701 14 90 koji se upotrebljava za dobivanje bijelog šećera i upotrebu šećera kao istovrijedne robe kako je opisano u Prilogu 71-04 Delegiranoj uredbi (EU) 2015/2446 trebalo bi stoga suspendirati od dana objave ove Uredbe u *Službenom listu Europske unije*. Kako bi se očuvala pravna sigurnost i izbjeglo narušavanje postojećih ugovornih obveza nastalih na temelju prethodno izdanih odobrenja, trebalo bi predvidjeti prijelazno razdoblje od 30 dana, nakon kojeg bi trebalo suspendirati ta postojeća odobrenja kojima se daje pravo na korištenje unutarnje proizvodnje za sirovi šećer od šećerne trske ili upotrebu istovrijedne robe.

(18) S obzirom na procjene proizvodnje za tržišnu godinu 2025./2026. i akumulirane zalihe koje će se prenijeti u tržišnu godinu 2026./2027., očekuje se da će tržište i dalje biti osjetljivo na poremećaje uzrokovane uvozom u okviru unutarnje proizvodnje i nakon kraja tekuće tržišne godine 2025./2026. Stoga je primjereno suspendirati relevantne postupke unutarnje proizvodnje za sirovi šećer od šećerne trske na razdoblje od 12 mjeseci, odnosno do [27. svibnja 2027.]. Komisija će preispitati učinak suspenzije u roku od šest mjeseci od datuma njezina stupanja na snagu.

(19) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda – podskupine za ratarske usjeve i maslinovo ulje,

([5]) https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/sugar_hr.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Od datuma stupanja na snagu ove Uredbe suspendira se primjena postupaka unutarnje proizvodnje za sirovi šećer od šećerne trske obuhvaćen oznakama KN 1701 13 90 i 1701 14 90 koji se upotrebljava za dobivanje prerađenih proizvoda obuhvaćenih oznakom KN 1701 99 10 (bijeli šećer).

2. Stavak 1. ne primjenjuje se na uvoz izvršen u okviru postupaka unutarnje proizvodnje tijekom razdoblja od 30 dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe na temelju odobrenja koja vrijede na taj datum.

Članak 2.

U roku od šest mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe Komisija preispituje učinak suspenzije iz članka 1. i poduzima sve potrebne odgovarajuće mjere.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 27. svibnja 2027.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. svibnja 2026.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN